

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปาล์มน้ำมันมีถิ่นกำเนิดแถบชายฝั่งตะวันตกของแอฟริกา มนุษย์รู้จักใช้ประโยชน์จากน้ำมันปาล์มมากกว่า 5,000 ปีมาแล้ว จากจารึกอักษร ฮีโรกราฟิกของอียิปต์โบราณ เมื่อมีการเดินเรือเกิดขึ้น ต้นปาล์มจึงกระจายไปสู่ทวีปอื่น และได้เข้าสู่ทวีปเอเชีย เมื่อปี พ.ศ.2379 โดยมีผู้นำมาปลูกที่สวนพฤกษศาสตร์ในเมือง โบเกอร์ ประเทศอินโดนีเซีย โดยมีต้นปาล์ม 4 ต้นที่ให้ผลผลิตดี

(พันธุ์คูรา) จึงได้นำปาล์มเหล่านั้นมาปลูกเป็นปาล์มน้ำมันเพื่อการค้า จนกระทั่งเมื่อประมาณ 40 กว่าปีที่ผ่านมา ประมาณ พ.ศ.2503 เริ่มมีการปรับปรุงพันธุ์ เป็นพันธุ์ลูกผสมเทเบอร์า (DXP) ปลูกเพื่อการค้าแทนเนื่องจากพันธุ์ดั้งเดิมกะลาหนาเกินไปทำให้น้ำมันน้อย แหล่งปรับปรุงพันธุ์แหล่งแรกคือ มาเลเซีย โดยนักวิชาการชาวยุโรปเป็นส่วนใหญ่ ภายหลังประเทศมาเลเซียเห็นความสำคัญของปาล์มน้ำมัน เมื่อชาวมาเลเซียเรียนรู้วิธีต่างๆ ได้แล้ว จึงบังคับให้นักวิชาการต่างชาติออกนอกประเทศไป นักวิชาการเหล่านั้นจึงได้นำพันธุ์ปาล์มที่ปรับปรุงแล้วบางส่วนออกไปปลูกและปรับปรุงพันธุ์ในประเทศอื่น ส่วนมาเลเซียก็ปรับปรุงพันธุ์เรื่อยมา และในปี พ.ศ.2546 มาเลเซียจึงเป็นประเทศที่ส่งออกน้ำมันปาล์มมากเป็นอันดับ 1 ของโลก (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมัน คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2548 : 3-4)

การปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศไทยนั้น พระยาประคิพัทธ์ภูบาล เป็นผู้นำเข้ามาครั้งแรกประมาณ 60 ปีมาแล้ว (พ.ศ.2480) โดยนำมาจากอินโดนีเซีย แต่มาปลูกเป็นไม้ประดับ ที่สถานทูตลงยางคองหงส์ จังหวัดสงขลา และสถานีกสิกรรมพริ้ว จังหวัดจันทบุรี การปลูกปาล์มน้ำมันเป็นการค้าครั้งแรก ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง โดยหม่อมเจ้าอมรสมานลักษณ์ กิติยากร ในเนื้อที่ ประมาณ 1,000 ไร่ ที่ตำบลปรัง จังหวัดสงขลา แต่ต่อมาได้เลิกกิจการไป ปาล์มน้ำมันได้รับการส่งเสริมการปลูกเป็นรูปบริษัท และปลูกเป็นการค้าอย่างจริงจัง เมื่อปี พ.ศ.2511 ซึ่งขณะนั้นมีปาล์มน้ำมันอยู่ 2 โครงการ คือ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่สหกรณ์นิคม สร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล พื้นที่ประมาณ 20,000 ไร่ และโครงการบริษัทไทยอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มและสวนปาล์ม จำกัด ตำบลปลายพระยา อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ เนื้อที่ปลูก 20,000 ไร่ เช่นกัน ภายหลังได้รับความสำเร็จทั้งสองโครงการ จึงมีผู้สนใจปลูกปาล์ม

มากขึ้น ทั้งในรูปของบริษัท และเกษตรกรรายย่อย ดังนั้นในปี พ.ศ.2531 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 655,000 ไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร 2341: 7-8)

ปี พ.ศ.2549 ไทยมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันประมาณ 2 ล้านไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยวประมาณ 1.8 ล้านไร่ กระจายอยู่หลายจังหวัดในภาคใต้ ตั้งแต่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี กระบี่ ตรัง พังงา นครศรีธรรมราช สงขลา และสตูล ภาคตะวันออกได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ ภาคตะวันออกได้แก่ จันทบุรี ชลบุรี ระยอง (สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ 2549: 3)

จังหวัดกระบี่มีพื้นที่ ทั้งหมด 2,890,187 ไร่ มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมดประมาณ 840,130ไร่ แบ่งเขตการปกครองเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเขาพนม อำเภออ่าวลึก อำเภอปลายพระยา อำเภอเหนือคลอง อำเภอลองท่อม ลำทับ และอำเภออำเภอเกาะลันตา กระจายอยู่ทุกอำเภอ (สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ 2549 : 4)

อำเภออ่าวลึก เป็นอำเภอแรกของกระบี่ที่ปลูกปาล์มน้ำมัน และเป็นอำเภอแรกของประเทศไทยที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อการค้าโดยเอกชน โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มโรงแรกของไทยตั้งเมื่อ พ.ศ.2515 คือ บริษัทไทยอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มและสวนปาล์ม ตั้งอยู่ที่อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ อำเภออ่าวลึกจึงมีความพร้อมในหลายๆ ด้านเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน ตั้งแต่มีสภาพพื้นที่เหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมัน มีแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มที่ได้มาตรฐาน มีโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในพื้นที่ ทั้งของเอกชน และโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มของชุมชนสหกรณ์ มีโรงงานผลิตไบโอดีเซลในพื้นที่ ดังนั้นอำเภออ่าวลึก จึงเป็นอำเภอที่มีเกษตรกรที่มีศักยภาพอย่างสูงในการผลิตปาล์มน้ำมัน เพราะมีความพร้อมในทุกด้านตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการจัดจำหน่าย ซึ่งพร้อมที่จะรองรับแผนพัฒนาปาล์มน้ำมันของจังหวัดกระบี่ จะผลักดันให้กระบี่เป็นเมืองปาล์มน้ำมัน (Palm oil city) และพร้อมที่จะรองรับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาปาล์มน้ำมันของประเทศ

อำเภออ่าวลึก เริ่มปลูกปาล์มน้ำมันตั้งแต่ปี พ.ศ.2515 มาจนถึงปัจจุบัน มีระยะการปลูกปาล์มน้ำมันยาวนานถึง 35 ปี มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมด 170,181 ไร่ เป็นพื้นที่ให้ผลผลิตแล้วจำนวน 155,639 ไร่ พื้นที่ ที่ยังไม่ให้ผลผลิต จำนวน 14,718 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 3,015.65 กิโลกรัม / ไร่ ราคาเฉลี่ย 3.10 บาท / กิโลกรัม ผลผลิตรวม 479,352.75 ตัน คิดเป็นมูลค่า 1,454,993.525 ล้านบาท (สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ 2549:7)

แต่อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการวิจัยที่ชัดเจนเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน เพื่อผลิตปาล์มน้ำมันให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งของวิธีการพัฒนาการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ทั้งในจังหวัดกระบี่เอง และจังหวัดอื่นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน หรือในบางจังหวัดที่มีโครงการปลูกปาล์ม

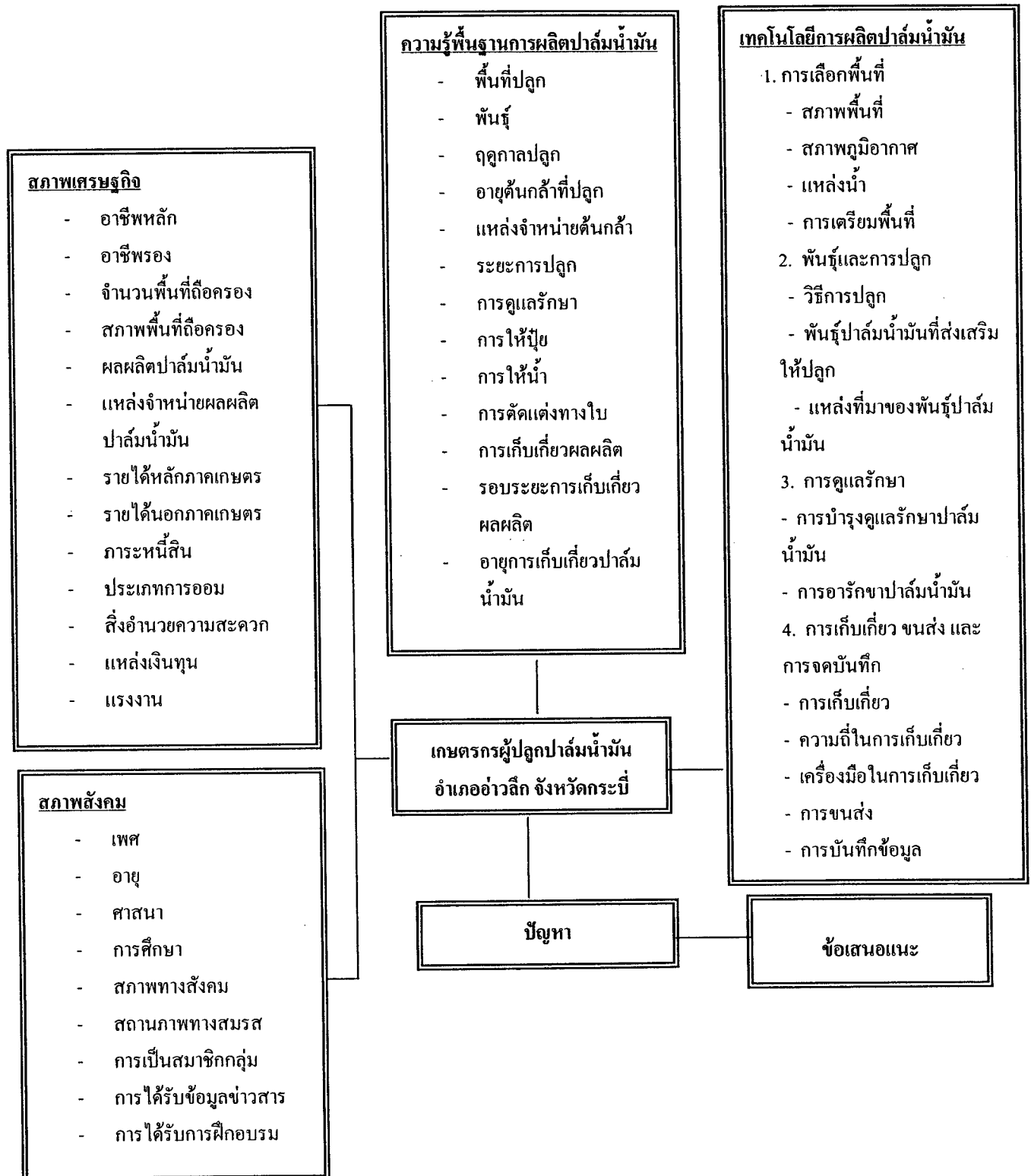
น้ำมันตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งในอนาคตปาล์มน้ำมันจะเป็นพืชพลังงานทดแทนอันดับต้นๆ หากเรามีความพร้อมในด้านการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม จะทำให้ประเทศไทยมีศักยภาพมีขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดเสรี และสามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งทางการค้าได้อย่างไม่เสียเปรียบ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่
- 2.2 เพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานการผลิตปาล์มน้ำมัน ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน
- 2.3 เพื่อศึกษาการใช้เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิด

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้จะทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการใช้เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ในปีการผลิต 2549 เท่านั้น

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ได้แก่

5.1 การใช้เทคโนโลยี หมายถึง การที่เกษตรกรนำความรู้ และวิธีการตามแนวทางปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับ การเลือกพื้นที่ พันธุ์และการปลูก การดูแลรักษา ขนส่งและการจัดบันทึก

5.2 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

5.3 การได้รับข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการผลิตปาล์มน้ำมันจากสื่อต่างๆ

5.4 การเป็นสมาชิกกลุ่ม หมายถึง การที่เกษตรกรเข้าร่วมสมาชิกในกลุ่มต่างๆ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยสมัครใจ เพื่อประโยชน์ในการผลิตปาล์มน้ำมัน

5.5 แหล่งรายได้ หมายถึง รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมัน รวมถึงรายได้จากการประกอบอาชีพรองอื่นๆ ของเกษตรกร

5.6 จำนวนพื้นที่การถือครองที่ดิน หมายถึง การครอบครอง และการทำประโยชน์ในที่ดิน

5.7 เทคโนโลยีการผลิต หมายถึง ความรู้และวิทยาการใหม่ๆ ในการประกอบการผลิต เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตหรือลดต้นทุนการผลิต

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ดังนี้คือ

6.1 ด้านวิชาการเพื่อใช้ข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดกระบี่ และจังหวัดอื่นๆ ที่ปลูกปาล์มน้ำมันเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน และอาจนำไปปรับใช้กับเทคโนโลยีการผลิตพืชชนิดอื่น ที่มีการปฏิบัติใกล้เคียงกัน

6.2 ด้านการส่งเสริมการเกษตร เพื่อใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางในการส่งเสริมอาชีพ ให้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมัน

6.3 ด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย เป็นแนวทางการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันแบบยั่งยืน ไม่ทำลายระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม